Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

36 800 XIV Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2026

Nr. 92

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, VISSERIJ, VOEDSELZEKERHEID EN NATUUR

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 september 2026

Voor de zomer heb ik uw Kamer meegenomen in de samenhangende aanpak voor landbouw, natuur en stikstof.[1] Het maatregelpakket om Nederland weer in beweging te brengen en de doorbraak te creëren waar iedereen naar verlangt. Zodat boeren duidelijkheid krijgen, de natuur zich kan herstellen, woningen kunnen worden gebouwd en vergunningen weer kunnen worden verleend.

Mede op verzoek van uw Kamer hebben we het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) gevraagd om hierop te reflecteren, deze reflectie stuur ik u hierbij toe.

De belangrijkste conclusies zijn dat de aanpak effectief is, dat met het maatregelpakket het emissiedoel binnen bereik wordt gebracht en daarmee vergunningverlening geleidelijk weer mogelijk wordt.

Onderdelen van de aanpak zoals zonering en veldemissies zijn nog niet volledig uitgewerkt en zijn daarmee niet volledig meegewogen door het PBL. Met instrumentering van deze twee elementen zijn we ervan overtuigd dat we de doelen halen. Met de verdere uitwerking en een voortvarende uitvoering van het pakket heeft het kabinet er daarom ook vertrouwen in dat de inzet van een generieke korting aan de achterkant wordt voorkomen.

We zijn op de goede weg om natuur te herstellen en Nederland weer in beweging te krijgen. Het pakket biedt, dankzij de emissiereductie en gerichte natuurmaatregelen in de zones rond Natura 2000-gebieden, het herstel waardoor natuurbehoud geborgd wordt. Dit is ook te zien in de berekende depositiedaling door het PBL. Daarin is te zien dat, ondanks dat

[1] Kamerstukken II 2025–2026, 36 800 XIV, nr. 87

kst-36800-XIV-92
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2026

de gebiedsgerichte maatregelen nog niet zijn meegenomen, al wel fors minder overschrijding van de hoeveelheid stikstof die een gebied aankan resteert. Samen met de verdere uitwerking van de gebiedsgerichte maatregelen gericht op stikstof en andere drukfactoren ontstaat daarmee per gebied perspectief voor vergunningverlening en een goede basis om af te kunnen zien van handhavingsverzoeken.

Het PBL maakt in haar reflectie duidelijk dat dit pakket grote inspanningen van boeren vraagt en de uitvoering van dit pakket een opgave is van historische omvang. Het kabinet is zich daar zeer van bewust, we zullen alles op alles moeten zetten om de doelen te halen en vergunningverlening los te trekken. We vragen veel, in het bijzonder van de agrarische sector, om te doen wat nodig is om vergunningverlening weer mogelijk te maken. Daarom stelt het kabinet een groot deel van het beschikbare budget van € 20 miljard beschikbaar voor ondersteuning: geld dat direct op het boerenerf landt. Hiermee is bijvoorbeeld voorzien dat bedrijven vergoedingen kunnen ontvangen voor het aanpassen van hun stallen naar integraal duurzame stalsystemen of voor het nemen van management-maatregelen. Voor bedrijven in de zones wordt een fors budget beschikbaar gesteld om hen te ondersteunen richting bijvoorbeeld een extensiever bedrijfsmodel dat past binnen de zone.

Het kabinet heeft veel aandacht voor het verdienvermogen van ondernemers. Om die reden maken diverse regelingen en fiscale instrumenten onderdeel uit van de aanpak. Daarmee wordt de financiële haalbaarheid versterkt. Het kabinet heeft de WUR gevraagd om een analyse te maken van de verwachte sociaaleconomische effecten van het maatregelpakket. De inzichten die de WUR aanlevert zullen we betrekken in de uitwerking van het flankerend en ondersteunend beleid. De sociaaleconomische reflectie door de WUR ontvangt u voor de begrotingsbehandeling van LVVN.

Ik wil het PBL bedanken voor haar uitgebreide reflectie. Ter invulling van de motie Bromet en Dassen[2] ontvangt u spoedig een reactie op deze reflectie van het PBL, op de reflectie van de Landsadvocaat en die van PBL op het Ontwerp-Natuurplan.

De aandachtspunten van het PBL nemen we mee bij de verdere invulling van de maatregelen. Daarin trekken we de komende tijd samen op met de sector, natuurorganisaties en maatschappelijke partijen.

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
J. van Essen

[2] Kamerstukken II 2025–2026, 35 334, nr. 462